

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések, nyilvántartási és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

Lóhalálában.

Írta: **Lengyel Zoltán.**

A kinek a bizottságokban van dolga, annak most a napi tanácskozási ideje 8—10 óra. Ha több bizottságban is működik, felmehet tizenkettőre is. Ennyi tanácskozást se bir ki erős fejű ember sem hosszú ideig. Ezekre alaposan előkészülni, társadalmi — párt — és egyéb kötelességeknek is megfelelni pedig teljes lehetetlenség.

Tessék csak hozzá vetni: 100—200 oldalnyi javaslatot, költségvetést, indokolást, anyaggyűjteményt, lehet-e ilyen elfoglaltság mellett naponként csak át is olvasni? Hát még áttanulmányozni. S ha mégis megkivánják, s ha mégis megpróbálja az ember: van-e ebből haszon, lehet-e az ilyen munkán istenáldás?

A jó vidéki embernek beadják: dolgozik a ház. És örvend a lelke, micsoda szorgalmas embereket küldött ő fel a nemzet ügyében tanakodni. Örvendhet is, de haszna nem

lesz rajta. Ha egy-egy délután egy egész miniszterium költségvetését keresztül hajszolják a bizottságban: ezredrésze se hangzik el jogos kritikának, századrésze se jut el a miniszter fülébe a jogos kívánságnak. Ha nagy törvényjavaslatokat egy-két ülésben letárgyalunk, sok-sok paragrafus készül, mely az életben nem állja meg helyét, mely összebonyolítja az életnek egyszerű szövést, összekuszálja a közigazgatásnak magyar táblabírói bölcsességét, béklyót rak a szegény ember kezére, lábára. Az ilyen törvényhozásból a jó vidéki ember csak annyit élvez, hogy most megbüntették ezért, most megidéztek azért, de javát, hasznát, segítségét sohse tapasztalja.

Nincs is nekünk miért sietni!

A magunk dolga miatt éppenséggel nincs. A tatár nem kerget, a sok összehalmozódott hátralék nem szorit. És mégis sietünk. Azt olvasom, hogy a delegációs ülések alatt is, a mire eddig példa nem

igen volt, tanácskozni fog a ház. Délelőtt a ház, délután a delegáció. Igaz ugyan, hogy a delegáció csak 60 ember s abból is 20 főrend, ámde a megmaradó 40 képviselő közt van a háznak színe-java, a bizottságok elitje. Eddig a delegáció és a ház is fél napot ülésezett, fél napot a bizottságokban tanácskozott, hogyan fog most egyszerre mindkettőnek eleget tenni az a 40 ember, mikor a napnak csak 24 órája van — még delegációs időben is.

De tovább is van. A függetlenségi delegációk korszakában vajjon az felel-e meg, a mi a programunknak, a mi kötelességünknek, hogy a közönséges dolgokat még a szabadeivü pártnál is hiványabbal ellenőrizzük? A mikor a delegációs iratokat az eddigi szokás szerint csakis az ülésezés elején osztják ki s így arra előkészülni nem lehet: vajjon úgy segítjük mi elő a függetlenségi politika utját, hogy a kritika s a magyar hadseregért való

T Á R G A.

A divat és a halál.

Divat: Halál asszonyosság, halál asszonyosság!!

Halál: Várj, majd eljön az órád, akkor meglátogatlak hivatlanul is.

Divat: Ugyan jöjj már!

Halál: Menj a pokolba! Akkor jövök majd, mikor nem akarod.

Divat: Mintha én nem volnék halhatatlan.

Halál: Mit halhatatlan? Ezer éve már, hogy valami ilyen bolondot hallottam. Nincs a földön halhatatlan.

Divat: Hat a költők, hát Petrarca teszem azt.

Halál: Szeretem a Petrarca verseit, mert majdnem mindenütt csak rólam beszélnek, engem dicsőítenek, jönnek, kívánatosnak mondanak, de különben . . .

Divat: Hat hagyjuk ezt. Nézz jól meg, hát nem ismered rám?

Halál: Nézlek, de nem ismerlek. Tudnod kellene, hogy rossz szemeim vannak és sietségemben otthon hagytam a szemüvegemet.

Divat: Én a Divat vagyok, a te nővéred.

Halál: Az én nővérem?

Divat: Igen, hát nem emlékszel, hogy egy anyától születünk, a véletlen szerencsétlenségétől.

Halál: Hogy emlékezném én, legnagyobb ellensége az emlékezésnek.

Divat: De én jól emlékszem, és különben is, bár nem egy uton haladunk, de egy cél felé törekszünk, hogy megváltoztassunk a földön mindent, raboljunk, hogy helyet csináljunk az ujnak.

Halál: Kérlek, ne selypíts annyira és beszélj kissé vastagabb hangon, mert tudnod kell, hogy halló szerveim felette gyengék.

Divat: Neked meg tudnod kell, hogy a franciásan selyp beszéd az elegáns és különben sem szabad kiabálni uri nőnek, de ha úgy kívánod, ám legyen. Mondom, hogy a mi célunk egy: megváltoztatni, ujítani a világot mindegyre. Csak hogy te kezdetől fogva emberekre törtél, vérre szomjaztál, míg én szép csendesen szakált, haját, ruhát, házat, palotát és más efféle békés dolgokat választottam ki működésem tárgyaiul. Ámbar az igazat megvallva, én is közreműködtem, hogy némely népek lehuzzák egymás fejéről a bőrt, vagy átfurják az orrusát, elnyomorítsák a lábukat szűk cipővel, vagy bepólyazzák a csecsemőket jó szoroson. De különben is a kezdre játszom. Hány férfi és nő hal meg dicőben, mert nekem akar hódolni. Például párbajban egy letaposott tyukszemért, szerelemért, a mely tulajdonképpen nem is létezik, vagy meghülés következtében, vagy baleset következtében, valamely nekem tetsző sport fizése közben.

Halál: Ugy látszik igazán, hogy test-

vérek vagyunk; te, mint látom, gyakran az én szerepkörömet is igen jól és okosan teljesíted; csak egyben nem vagy képes versenyezni velem: a gyorsaságban.

Divat: Nem tudom, hogy ki lenne a győztes ebben is. Mert ha te futsz, én lóháton galoppozok, vagy repülök tetszés szerint. Ha pedig megállok, meg se mozdulok akár ötven évig egy helyből; jer fussunk tehát egy kicsit a közben nagyon jól beszélgethetünk tennivalónkról.

Halál: Helyes. Tehát mindig édes testvérek vagyunk, találj valami módot, hogy nekem segítségemre légy és megkönnyítsd feladatomat, mert gyakran igen kifáradok a szaladgálásomban.

Divat: Nincs okod panaszra. Legelőször is, sehol se hoztam be a földön azt a szokást, hogy ne haljanak meg az emberek.

Halál: No ez igazán szép. Nem tetted azért, mert az lehetetlen.

Divat: Mit, lehetetlen? Ugy látszik, hogy nem ismered az erőmet és hatalmat. Ha én akarnám . . .

Halál: Jól van, hát hagyjuk ezt. Majd akkor fogunk róla beszélni, ha igazán, komolyan be akarnák hozni az emberek a meg nem halás divatját. Tehát, kedves testvérem, beszéljünk arról, hogy miképpen könnyíthetné meg az én feladatomat.

Divat: Elbeszélek néhány dolgot, a minek bizonyára örülni fogsz. Hát legelőször is szokásba hoztam, hogy most a fiatalság nem edzi testét, nem tornázik, hanem inkább

haro lehetetlenségét még a parlament egyidejű ülésével is biztosítani akarjuk? És hol lesznek a miniszterek: a Ház bizottságaiban, hol szükségese k, az ülés teremben, hol nélkülözhetlenek, a delegáció bizottságaiban, hol helyén való volna ügyelni, a delegáció plénusában, honnan nem szabad elmaradni, a miniszteriumban, melyért felelősek, vagy végül a pártkörökben, hol elnökök és vezérek?

Képtelenség! Node ha így van, miért akarják magukat, magunkat, embereiket tönkre tenni?

Felelek. Így volt 1902. őszén is.

Akkor is kísértett a létszám-emelés. Akkor Széll Kálmán okt. végén már megkérte az indennitást egész május 1-ig. Megkérte azért hogy 6 hónapra biztosítva legyen az ex-lex ellen, hogy ez idő alatt lebirhassa az esetleges obstrukciót. És mi történt? Az első indennitást alig kapta meg december végén, a másodikat soha. Az ex-lex pedig tartott 1904. március közepéig, a Thaly-féle békéig.

Most a taktika egy irányban jobb. Most költségvetést kérnek. Az ex-lex így egész 1907. folyamán ki volna zárva. A helyzet is jobb: a sok vezér ember mind le van kötve. Ki így, ki úgy, ki itt, ki ott. Az állapot azonban nem jobb. Más az idő, más a Ház, más a nemzet. Most a harcot nem a kisebbségnek, de az egész többség-

folytonos élveknék, gyönyöröknek él, a miknek következtében nagyon hamar kimerül és ugyancsak nem bánja, ha közeledsz is, sőt gyakran ő siettet, vagy önmaga hajtja végre munkádat. A szülők egészségtelenek, minek következtében nagyon sok a halva született vagy csenevész gyermek, aki alig egy pár esztendeig fogyasztja a földi levegőt. Biz úgy van ez! Régen szidták és félték téled, most várnak, sokszor mint megszabadított, és dicsérnek. S ez mind az én munkám. De halld tovább! Ugy vettem észre, hogy sok ember tör a halhatatlanságra, — már tudniillik a tudósok, firkászok, poéták közül. S az emberek nagyon sokat az emlékeztükben tartottak, nemcsak nevüket, de munkáikat is. Ezen is segítettem. Bármilyen derék, okos, és hős ember is legyen is valaki manapság, legfeljebb öt-tíz évig emlékeznek meg a nevére, azután még a kutya se tudja, hogy élt-e valaha, nemhogy miket irt vagy cselekedett. Ebben a tekintetben főleg azok tűnnek ki, a kikkel valami jót tett az illető. Szóval, ezek mind éppen nem kicsinyendő dolgok. Azért határoztam el magamat, kedves testvér, hogy fölkeresselek és tudassam veled derekas működésemet. Azt hiszem, helyesnek fogod találni, hogy ezután mindig együtt járjunk, legalább egyöntetűen járunk el és könnyebb lesz a munkánk.

Halál: Valóban igazad van, én is szeretem, hogy így legyen!*)

*) És ezt a szövetekezést a Divat állandósítja? A szerk.)

nek kellene megvívni. Ha azonban valami non putarem pl. a függetlenségi párt megosztlása, e többségből kisebbséget csinálna, bárminő csekély lenne is ez a kisebbség eleinte, vele lenne az egész nemzet lelkiismerete, a mult harcainak hagyománya, az egész magyarság s az összes képviselők szent esküi, ígéretei, fogadkozásai.

Kár tehát olyan nagyon sietni. A törvényjavaslatok miatt is kár. Mert ha nem sietünk: jobban és alaposabban dolgoznánk. Ez pedig reánk fér. A kormány miatt is kár. Mert ha úgy májusig, vagy júniusig nem lenne költségvetésünk: az ujonclétszámemelés rémét e cimen is távol lehetne tartani. S ha ez közbe nem jön, az átmeneti időt s az üdvös alkotások létrehozását mi sem zavarhatná meg.

De az ujonclétszámemelés okáért is kár, már t. i. ha ezért történik. Kár olyan lóhalálában dolgozni. Mert ez az osztrák hadsereg részére való ujonclétszámemelés kérdése olyan gyászokcsi, mely eddig mindenkit kihordott a temetőbe. Ez elé a szent Mihály lovai vannak fogva, a melyek a lóhalálában való munkától nem dülnek ki.

Kár tehát úgy sietni. Nagyon kár. A miért is kár. A kiért is kár. Igazán kár. Tessék nekem meghinni!

Krónika a hétről.

A képviselőház végre komoly munkába fogott. A honatyák dolgoznak, hogy elkészüljön a t. Ház megannyi fontos javaslatával. Igaz ugyan, hogy a képviselő urak tüntetnek távolmaradásukkal s egy-egy ülésen alig vannak 30—40-en, de azért gyors egymásutánban tető alá jutnak a javaslatok. Rohanvást megszavazzák az iparfejlesztést, szabadhajózást, mértékhitelést, alig szóval fel egy-egy képviselő, de nem is szólalhat fel, mikor az elnökön, 1—2 jegyzőn és az előadón kívül nincs senki a Házban. Milyen jó kormánypartinak lenni; legalább nem muszáj örökösen az üléseken részt venni s nem kell félni, hogy ezt vagy amazt az ellenzék leszavazza, mikor nem igen akad ellenzék. Ha egy demokrata akad az ülésen (a nemzetiségieken kívül ők alkotják most az ellenzékét) elegendő, ha két kormányparti van jelen. Így nem is csoda, hogy sokszor összegabalyítják a fogalmakat. Leszavaznak olyant, a mit a kormány is támogat; viszont megszavazzák azt, a mit a kormány nem akar; no mert nem is tudják a jelenlévők miről is van szó. Bezzeg éberebb figyelemmel kísérték annak idején az üléseket a tisztelt képviselő urak; t. i. akkor, mikor igazán ellenzék voltak, mikor mindenki úgy vigyázott a hazára, mint a megboldogult Pichler Győző.

Az egy heti munkálkodás kifárasztotta a Házat, tehát egy heti szünet következik, mely nem is vakáció, mert arra szolgál, hogy a képviselők tanulmányozzák az idei költségvetést, melyben csak úgy hemzsegnék a milliók, hát bizony kell is egy heti tanul-

mányozás. És rá rövidesen a delegáció is megnyílik a fővárosban, új közös had- és külügyminiszterrel. Lesz megint kis zenebona, ha lesz, mert hát nincs már Goluchovszky, a kit a magyar delegációsok java része megfojtani szeretett volna, no de erre nem kerül a sor. Legfeljebb majd Aerenhallal és Schönaichkal fognak összekülönbözni.

A tél mégis csak beköszöntött. Az utcák során nagyban sütik a gesztenyéket, a vaskereskedők boltjaik kirakataiba már kiakasztották a korcsolyákat, bár jég még nincs, de valószínűleg lesz. Egyelőre mi magyarok megteszünk minden előkészületet arra, hogy a nagy fagyok idején (ujonclétszámemelés kérdése) jégre ne vigyenek bennünket. Majd ha fagy.

A téli szezon beköszöntét a műtárlat megnyitása is jelenti. Megint egy c omó remek hazai produktumban gyönyörködhetünk majd; s a gyönyörű képekről láthatjuk, mennyire halad a magyar festőművészet. A régi titánok mellett fel-feltűnedeznek újabb és újabb tehetségek, a kik utat törnek a magasba és egy-kettőre az első közé küzdik fel magukat.

Drágább lett a lakás, drágább lett az étel, a ruha, a zsemle, a cukor, a butor, a cipő, a levegő, a halál; minden megdrágult, mindenki bér emelést kért és kapott; a pékek, a nyomdászok, az építőmunkások, csak a tanitóság, a nemzet napszamosai hasztalan kérnek, várnak, remélnék, nem kapnak semmit, bár mindent nekik is drágábban kell megfizetniük. Az az kaptak eddig néhány szép ígéretet; egy pár biztató szót és közben tovább robotolhatnak, tanítatják a jövő nemzedékét korgó gyomorral, hiányos ruházatban és odahaza kuporoghatnak a fütetlen kályha mellett. No de már eszmélnék a tanitók; mind erőteljesebben mozgolódnak és akciójuknak mihamarabb meg kell, meg muszáj, hogy sikeres eredménnyel végződjenek.

Parlamentari élet.

A magyar országgyűlés egy heti szünetet tart, hogy a képviselők a költségvetést tanulmányozhassák, ha ugyan lesz idejük rá.

Hajh! Kell is ez a szünet, ez a rövid pihenő a töméntelen munka után! Hiszen a képviselő urak agyon dolgozzák magukat az ország ügyeiben.

Hogyne, hiszen a héten is leszavazták a nemzeti kormány által nem kifogásolt javaslatot — harmincketten.

Szomorú állapotok! Magyarország négyszáznál több választókerülete ugyanannyi képviselőt küld a magyar országgyűlésbe és azzal a megbizással küldik, hogy az ország ügyeit okosan és bölcsen, főként pedig szorgalmasan, intézzék el.

Meg is jelenik a képviselőházban 32, mond harminckét képviselő és intézik bölcsen az ország ügyeit.

Igazán gyönyörű fogalma lehet az elmaradt 400 honatyának a megbizásról!

De ha ez csak egyszer történt volna! Azonban napirenden van, hogy a Ház határozatképtelen, pedig csak száz képviselő kell a határozatképességhez.

Bizony ez rut visszaélés a megbizással! A helyett, hogy ott volnának a képviselőházban a képviselők, a hol lenniük kell, hogy az ország ügyeit intézzék, e helyett a saját dolgaikat végzik nyugodt lélekkel.

Pedig a ki saját dolgát az országánál előbbre valónak tartja, az maradjon otthon, ne vállalkozzék képviselőségre, mert ez az állás a minő diszes állás, ép annyira megköveteli azt, hogy az azzal járó köteleességeknek az illető pontosan eleget tegyen.

H I R E K.

A közig. bizottság ülése.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága e hó 14-én, Kapotsfy Jenő főispán elnökle alatt tartotta havi rendes ülését.

A főispán bejelentette, hogy Szalay Károly elhunyt bizottsági tag helyére a törvényhatósági bizottság Makfalva Gyézát választotta meg. Bejelentette egyúttal, hogy a hivatalvizsgálatokat megkezdi és pedig először Kaposvár rt. városnál s azután a járási főszolgabíróknál.

Kulin Sandor kir. ügyész indítványára, a törvényhatósághoz átirat fog intézteni aziránt, hogy a cigányügy mielőbbi rendezése céljából, a kormányhoz felirat intéztesse, mert a kóbor cigányok szerfölött veszélyeztetik a személy- és vagyonbiztonságot.

Széchényi Aladár gr. a pénzügyigazgatót interpellálta meg a lábodi hitel-szövetkezet ügyében, ahol a pénzügyigazgatóság egy tisztviselője legközelebb vizsgálatot tartott és dacára annak, hogy a szövetkezet csakis tagok részére árusít, mégis üzleti könyveire illetéket rovatott ki. A pénzügyigazgató megnyugtató válasza tudomásul vétetett.

A pénzügyigazgató jelentése szerint, az elmúlt október hónapban a vármegyében összesen 605,483 korona 17 fillér egyenes adó fizettetett be, vagyis 387,153 korona 18 fillérrel több, mint a múlt év eme hónapjában.

Az állami és törvényhatósági közutak jó állapotban vannak, a közegészség és állategészségügy kedvező volt.

— **Halálozás.** Sermán László, a deliblati m. kir. gazdasági allambirtok főtisztje f. hó 10-én Budapesten elhalálozott. Az elhunytban Bajnócziné Sermán Emerika polgári iskolai tanárnő családjának utolsó férjarsját gyászolja benne.

— **Tulipánkerti gyűlés.** Az országos tulipánkert-szövetség kaposvári fiókja f. hó 18-án, azaz a mai napon a függetlenségi kör helyiségében délelőtt 11 órakor dr. Rusa Ernőné elnöklte alatt gyűlést tart, amelyre a t. tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— **Hivatalvizsgálat.** Kapotsfy Jenő főispán tegnapelőtt kezdte meg a városnál az évenként szokásos hivatalvizsgálatot. A vizsgálat előre láthólag több napon át fog tartani és a főispán segélyére vannak Sárközy Béla alispán, Psik Andor főispáni titkár, Bosnyák László árvaszéki elnök, Andorka Elek dr. vármegyei f. ügyész, Szaplóczay Manó dr. vármegyei f. orvos és Dépold Béla, a m. kir. államépítészeti hivatal főneke. Reméljük, hogy a vizsgáló főispán mindenütt teljes rendet fog találni.

— **A Kaposvári 48-as Függetlenségi Kör** saját helyiségében 1906. év nov. hó 18. napján d. u. 4 órakor értekezletet tart.

— **Megérdemelt jutalom.** Dr. Kovács Sebestyén Gyula vármegyei aljegyzőt a lefolyt alkotmányos küzdelemben tanúsított hazafias munkálkodásáért az alkotmányvédő bizottság rendkívüli szép ajándékkal tisztelte meg. Pallavicini Ede örgróf a közigazgatási bizottság ülése után rövid, hazafias beszéd kíséretében egy remekművű ezüst tintatartót és ezüst tollat adott át az ünnepltek, ki az értékes ajándékot megható szavakkal köszönte meg.

— **Felhívás.** Kaposvár rt. város képviselőtestülete, egy honvédezred elhelyezésére szükséges gyalogsági laktanya építését határozta el; e célra megkivántató teleknek, úgy a hozzá való gyakorló területnek megszerzésére adott megbízás alapján felhívom a város mezőbirtokosait, tegyenek nálam írásbeli ajánlatot f. évi november hó 30-ig arra nézve, hogy ingatlanukat holdanként, illetve □ ölenként mily árban lennének hajlandók a városnak eladni. A jelzett célból mintegy 40 kataszteri hold terület megszerzése van tervbe véve. Ajánlat nemcsak egyesek, hanem egymás között megállapodó olyan csoportok által is nyújthatók be, akiknek a felajánlandó ingatlanuk együtvéve és egy tagban a 40 holdat kiteszi, avagy megbízott is beadhatja az ajánlatot egy vagy több birtokos nevében; ily esetekben azonban tárgyalás alapjául a megbízást hitelt érdemlőleg kell igazolni. Kelt Kaposvár, 1906. november 3. Németh István polgármester.

— **Értesítés.** A kaposvári polg. leányiskola „Erzsébet Ifjúsági Önképző és Segítő Egyesülete” november hó 19-én d. u. 3 órakor a város ház disztermében tartja meg iskolai emlékűnnep kapcsán közgyűlését. Névre szóló meghívók nem bocsájtnak ki; a szives érdeklődők azonban díjmentes jegyüket a polg. leányisk. tornatermében átvehetik. A közgyűlés napjának délutánján csak állóhelyre szóló jegyek adatnak ki.

— **Műkedvelő-estély.** A „Kaposvári Iparos Ifjúság Önképző Egylete” e hó 11-én fényesen sikerült műkedvelő-estélyt rendezett; Gerő Károly „Túri Borcsa” című 3 felvonásos népsziműve került színre. Közönség oly zsufolt számban volt jelen, hogy igen sok családnak már nem jutott hely a befogadásra. Az egylet vezetősége elhatározta, hogy ma, november 18-án közkívánatra ismét előadja az e hó 11-én fényesen sikerült szindarabot. — Kívánjuk, hogy épp oly jó sikerüljön a mostani is.

— **Jubileum.** Szalóky Dániel csokonyai néptanító a napokban töltötte be tanítóskodásának 40-ik évét. A kiváló népnevelőnek negyven éves jubileumát nagy ünnepélylyel ülte meg Csokonya község e hó 15-én. Képviselve volt az ünnepélyen a belső-somogyi egyházmegye, a tanügyi hatóságok, a megyei tanítószék és tisztelőinek igen nagy száma jelent ott meg.

— **Fegyelmi a Rákóczi-ünnepért.** Ugy értesülünk Vékey Oszkár, a pécsi törvényszék jegyzője. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hazatérése ünnepén, amikor úgy a fővárosban, mint a legtöbb vidéki törvényszéken szüneti nappal ünnepeltek, hazafias kegyelethől nem jelent meg hivatalában, amiért Hardi Sándor, a törvényszék elnöke, most fegyelmit indított ellene. Kíváncsian várják az ügy befejezését s már előre nem hisszük, hogy valakit azért lehessen megbüntetni, mert ő is ünnepelet mindnyájunknak, az egész magyar nemzetnek örömmünnepe.

— **Baja-Bátaszék.** Évtizedeken át vajudott a dunántúliak vasuti összeköttetése Budapest alatt a magyar Alfölddel; mert a kérdés megoldása a gombosi gőzkomputján csak ideiglenes lehetett, amennyiben nyáron nem győzte a forgalmat, télen pedig midőn a Duna zajlott vagy beállott, egyáltalában szünetelt az átkelés. Az új összeköttetést Bátaszék-Baján át tervezték, még pedig már huszonöt évvel ezelőtt. Most már az összeköttetés bizonyos, mert e hó 1-től tényleg megkezdették a munkálatokat, melyeknek irányítása és ellenőrzése céljából a magyar királyi államvasutak igazgatása építési felügyelőséget szervezett Baja székhellyel, melynek személyzete 15 tagból áll, akiknek egy részét Bátaszéken helyezték el. A kereskedelemügyi miniszter felhívta Tolnavármegyét és Baja város közönségét, hogy az építési felügyelőséget működésében támogassák.

— **Sikerült az Orsz. Posztókv. Aruháznak** (Bpest, Rottenbiller-utca 100. sz.) 1000 vég nagyon jó minőségű tartós férfi ruha szövetet egy csödbe jutott posztógyarostól potom áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvétellel csak 6 koronáért egy teljes férföltönyre elegendő 3 méter, nagyon jó, tartós, remek mintázatu szürke, barna és drapp seviot szövetet. Sötétkéket vagy feketét 7 koronáért. A fenti céget t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

K ö z g a z d a s á g.

Uj korszak a méhészet terén.

Hajdan, amikor még hazánk határait rengeteg sok erdő és mocsár borította, amikor még volt sok rét, legelő, a mikor még a szántó földeket minden harmadik évben ugarnak hagyták: a méhek itt, hazánk földjén buján tenyésztek és rendkívüli sikereket adtak. Volt méz viasz bőven. Az 1787-ik évben csak a viasz hozott a Bánságnak 4 millió korona hasznót. 1790-ben hazánkban Fiumén át 393 ezer korona értékű méh termék vitett ki a külföldre. 1800-ban Erdélynek a méhészet egy és fél millió korona hasznót hozott. Holott 1900-ik évben Kovács Antal országos méhészeti felügyelő szerint hazánkban összesen 1 millió 663 ezer korona értékű méhtermék vitetett ki. Ez bizony nagyon kevés ahhoz képest, a mi az előtt volt. Kevés különösen akkor, a mikor az állam oly nagy támogatásban részesíti a méhészetet. De hát megváltoztak a viszonyok. Nincs többé a méheknek az a dus legelőjük, a mi a rég mult időkben volt. Hazánk talán már nem is nevezhető tejjel-mézzel folyó Kanaánnak. De igenis: csak, hogy megváltoztak a viszonyok, a szarvasmarha legelőjével megfogytak a méhek virágos rétjei, erdei is, a mi tenyésztési rendszerünknek is ahhoz képest kell átalakulnia.

Tudom én azt, hogy a legtöbb méhésztársaim közül szinte megütközéssel fogadják ezen kijelentésemet s azt vetik ellene, hiszen ez a Dzierzon rendszer egy egészen új és alapos rendszer.

Igen, Dzierzon feltárta előttünk a méhek világát. Teljes tisztában vagyunk a méhek természetani rendszerével. Ösmerjük az egyes méh egyedek testi szervezetét, feladatát, működését. Ösmerjük az egész méhállamot. Ösmerjük, tudunk mindent, ami az elmélet terén szükséges: talán többet is. De a gyakorlat terén alig haladtunk egy lépéssel is előbbre. Pedig manipulálunk sokat; szinte megbénítjuk méheinket és magunkat is; de a siker, az eredmény bizony édes kevés.

Vannak ugyan kivételek is, hol sok, felette sok munkával szép eredményeket tudnak felmutatni. Ez azonban még sincs arányban a ráfordított sok munkával.

Hát még ha tekintetbe vesszük, hogy 33 sőt több éve mult, hogy a népet tanítjuk, a népet akarjuk megnyerni a méhészet okszerű gyakorlatának. És a nép a nagy általánosságban még most is ott van ahol ezelőtt 25—30 esztendővel volt; vagy nem méhészkedik, vagy ha igen, méhészkedik az ő régi paraszt kassaival. Nem bizonyítgatom; tessék csak azokat a statisztikai adatokat elővenni, a melyeket a méhészeti vándor tanítók évről-évre összegyűjtögetnek; a számok bizonyítanak; 20 millió közül alig van néhány ezer méhész. Pedig hát csak egy kis szélesebb körű mozgalom, egy kis irányváltoztatás szükséges és az a siker megötszörösödnék. A siker oda terelné a népet a helyes irányba, ellesné a módját annak, hogy mi uton-módon lehet a méhészetből érdemes hasznót huzni.

Stefensen angol nemzetgazda azt mondá, hogy »az lenne az emberiségnek a legnagyobb jötevője, a ki megtanítaná, hogy kell két kalász búzát termelni ott, a hol most egy terem.« Ez pedig elvitázhatatlan igazság. En most hozzáteszem, hogy »az lesz a méhészeknek a nagy jötevője, a ki megtanítja őket arra, hogy miként kell egy egy méh törzs után kétannyi mézet produkálni, mint a mennyit most produkálnak.« Én pedig azt akarom, azt tűztem ki feladatombul, hogy megtanítsam méhésztársaimat arra, miként kell, miként lehet a helyi viszonyokhoz, a virányhoz képest két annyi mézet gyűjteni, mint a mennyit most gyűjtenek akár a paraszt, akár Dzierzon rendszer mellett a méhek.

Nézzük azért ezeket a dolgokat közelebbről is. Én az 1868-ik évben az Alföldön három paraszt kas méhet szereztem, azok rajzás által még azon őszre felszaporodtak 45-re; egy-egy kas adott tehát 14 rajt. De nem csak nálam volt ez így, hanem vidékünkön, Mezőtur határában általános. Sőt némelyeknek 17—23 rajuk is lett egy-egy törzs után. De viszont az 1874-iki évben 106 kiteleltetett törzsemből, dacára, hogy már akkor Dzierzonista voltam, s a méheimet sok mézemet feletetésével segitettem, megmaradt összesen 12 törzs. Teljesen az időjárástól függött, hogy méh törzseink hasznat adtak-e vagy a meglevők is elpusztultak. Mert tavasszal, mikor a jó mézhordás, a repce, a gyümölcsfák, akácfa, úgy egyéb növények virágzása bekövetkezett és az jóvolt, méhtörzseink derűre-borura rajoztak; lett sok raj. És ha ezután még tovább is volt hordás, főként a tarló virágról, akkor volt méz is bőven. De ha az elrajzás után szárazság állott be és a méheknek nem volt miről gyűjteni, nemhogy felesleget adtak volna hanem még a saját élelmükre valót sem tudták begyűjteni és elpusztultak. Tehát rendszerint a rajzás ölte meg. Csak az u. n. meddő k, a melyek t. i. nem rajoztak, gyűjtöttek eleget; tehát a meddő k. »Itt az intés figyeljétek és okosan kövesétek.«

(Folyt. köv.)

Dömötör László
méhész.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Sok szenvedéstől szabadul meg

ha megismeri az

Universal-Fluid

bedörzsölő szert,

mely enyhít: **csúzt, köszvény, rheumát, fog- és fejfájást és makacs bőrviszketegséget. A kimerült izmokat és idegeket felüldíti és erősíti, a mit számos elismerő és hálairat igazol. Egy kis próba üveg ára 40 fillér, egy decis üveg 1 K 50 fillér.**

Főraktár: Budapest, **TÖRÖK J.** gyógytára, Király utca 12. és
Andrássy-ut 26.

Vidékre 3 nagy üveg 4 K 50 f.,
12 kis üveg 5 K-ért portó és csomagolás költségmentesen küld a

„**VÖRÖS KERESZT**“ gyógytár,

— TEMESVÁR. —

Érvényes 1906. október 1-étől.

A Kaposvárra érkező és Kaposvárról induló vonatok menetrendje.

1 vonat száma	Állomás	Érkezik	Indul	Jegyzet
Budapest—Fiume				
1002	Kaposvár	d. e. 11 óra 24 p.	d. e. 11 óra 25 p.	gyorsvonat
1004	„	este 10 óra 27 p.	este 10 óra 28 p.	gyorsvonat
1006	„	d. u. 3 óra 02 p.	d. u. 3 óra 10 p.	személy vonat
1008	„	éjjel 3 óra 55 p.	éjjel 4 óra 01 p.	személy vonat
Fiume—Budapest				
1001	Kaposvár	d. u. 5 óra 24 p.	d. u. 5 óra 25 p.	gyorsvonat
1003	„	éjjel 4 óra 55 p.	éjjel 4 óra 56 p.	gyorsvonat
1005	„	éjjel 1 óra 21 p.	éjjel 1 óra 31 p.	személy vonat
1007	„	d. u. 12 óra 51 p.	d. u. 1 óra 15 p.	személy vonat
Ujdombovár—Gyékényes				
1010	Kaposvár	este 7 óra 05 p.	este 7 óra 17 p.	személy vonat
Gyékényes—Ujdombovár				
1009	Kaposvár	d. e. 8 óra 44 p.	d. e. 8 óra 52 p.	személy vonat
Gyékényes—Ujdombovár				
1041	Kaposvár	este 7 óra 47 p.	este 8 óra 10 p.	teher vonat személy szállítással
Ujdombovár—Gyékényes				
1042	Kaposvár	reggel 7 óra 26 p.	reggel 7 óra 41 p.	teher vonat személy szállítással
Siófok—Mocsolád—Kaposvár				
4311	Kaposvár	reggel 8 óra 21 p.	—	
4313	„	este 7 órakor	—	
Kaposvár—Mocsolád—Siófok				
4312	Kaposvár	—	reggel 5 óra 06 p.	
4314	„	—	d. e. 3 óra 25 p.	
Fonyód—Kaposvár				
4401	Kaposvár	reg. 7 órakor	—	
4403	„	este 9:38 p.	—	
4411	„	d. u. 2:45 p.	—	
Kaposvár—Fonyód				
4402	Kaposvár	—	d. u. 1:18 p.	
4404	„	—	d. u. 3:30 p.	
4412	„	—	reg. 7:30 p.	
Szigetvár—Kaposvár				
4511	Kaposvár	reg. 7:21 p.	—	
4513	„	d. u. 3:15 p.	—	
Kaposvár—Szigetvár				
4512	Kaposvár	—	reg. 5:16 p.	
4514	„	—	d. u. 3:15 p.	
Bares—Kaposvár				
4611	Kaposvár	reg. 7:20 p.	—	
4613	„	este 9:28 p.	—	
Kaposvár—Bares				
4612	Kaposvár	—	éjjel 4:06 p.	
4614	„	—	d. u. 3:45 p.	

Ne mulasszon el kérni ingyen

és bérmentve prospektust és mintákat a **legjobb stíriai**

férfi és

nőilodenből

☞ vadászatra, turisztikára és
☞ erdészetre, valamint az összes
☞ divatszövetekből férfi és gyer-
☞ meköltönyökre, felöltőkre, —
☞ ulsterekre, a legolcsóbbtól a
☞ legfinomabb minőségig, az
☞ általánosan jóhírnévnek ör-
☞ vendő első és legnagyobb
☞ loden kiviteli cégtől — — —

Oblack Vince,

cs. és kir. udvari posztózállító
Graz, Murgasse 9/c.

Ha

köszvényben, reumában,
= ischiasban szenved =

vegyen egy üveg
dr. FLESCH-féle

köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát,
kéz-, láb-, hát-, és derékfájást,
kezek és lábak gyengeségét,
fájdalmakat és daganatokat
biztosan gyógyít. Hatása a
legrövidebb idő alatt észlel-
hető. — Kapható

dr. Flesch E. M.

„Magyar Korona“ gyógyszertárában
Győr, Baross-ut 21. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2
korona. Huzamosabb haszná-
latra való „Családi“ üveg ára
5 kor., 3 kis, vagy 2 „Családi“
üveg rendelésnél már bér-
mentve utánvétellel küldjük.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek

== e lap ==

kiadóhivatalában.

Ismét

óriási szerencse GAEDICKE-nél.

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődém az utóbbi két sorsjátékban annyi főnyereményhez jutott, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél.

Csak az

☞ **utolsó két sorsjátékban** ☞

a következő főnyereményeket fizettem ki t. vevőimnek:

A legnagyobb főnyereményt

400.000 K-t a 19406 számra

90.000	koronát a	3148	számra
60.000	” ”	3952	”
50.000	” ”	64714	”
30.000	” ”	42778	”
30.000	” ”	88837	”
25.000	” ”	15900	”
20.000	” ”	88000	”
15.000	” ”	43841	”
15.000	” ”	95793	”
15.000	” ”	115220	”
15.000	” ”	121497	”
15.000	” ”	97214	”
10.000	” ”	35828	”
10.000	” ”	71772	”
10.000	” ”	42529	”

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játszék feltétlenül Gaedicke szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték, bebizonyíthatólag, a legtöbb főnyereményt.

Az I. osztály huzása már

november hó 22. és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek ára:

Egy egész	Egy fél	Egy negyed	Egy nyolcad sorsjegy
12.—	6.—	3.—	1.50 korona.

Minden vevőnek postabefizetési lapot küldök, mely által pénz-küldemények postadíjmentesen utalhatók át.

Vevőköröm sorsjátékról-sorsjátékra nagyobbodik, mely körülmény fényes bizonyítéka annak, hogy gyűjtődém a lakosság minden rétegében közkedveltségnek örvend.

Kísérlelje meg egyszer szerencsését Gaedicke szerencsegyűjtődéjében s Ön bizton számíthat eredményre.

GAEDICKE bankház

== Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. ==

RÓZSA JÁNOS

Kaposvár, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok
nem ütnek vissza.

*Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt
tisztítással összetéveszteni.*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Rheumát, Csúzt, Köszvényt

föltétlenül és biztosan gyógyít a híres
és minden házban nélkülözhetetlen —

**Dr. Arányi herculesfürdői
Rheum-Olaj.**

Ajánlható kéz, láb hát, mell és derék-
fájsnál, ütés, erőtletés, ticamodások-
nál, fül-fájás és fülzugas, fej- és fog-
fájsnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszer-tára HÓDMEZŐ-
VÁSÁRHELY, Kossuth-tér.

Ara egy üvegnek 2 korona. — Próbá-
üveg 1 korona. 6 koronás rendelésnél
ingyen csomagolás, bérmentve.

Kaposvári főraktár:

**BABOCHAY KÁLMÁN és SZABADOS
IMRE** gyógyszer-tárában.

15 forintért tiszta gyapjuszövet-
ből mérték szerint elegáns
kivitelű férfiföltöny, felöltő
vagy télikabát

Krausz F. és Társa

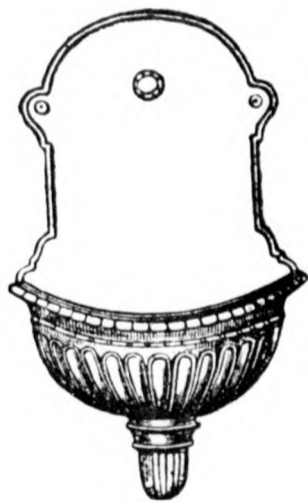
szabóüzlete,

Budapest, Kerepesi-ut 69.

Videkre mintákat mértékveteli utasítással
bérmentve.

Egy
tanonc
felvétetik lapunk
nyomdájában.

Nyomdai munkákat
jutányos áron készít
Hagelman Károly
könyvnyomdája
Kaposvár.

TAKY FERENCZ

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő
KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 14. SZ.

Van szerencsém a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeit
teljesen kielégítő

villany, vízvezeték, telefon
és villamos-esengő felszerelésére, valamint
bicikli, varrógép, villany- és benzinmotor, ugyszintén min
dennemű mechanikai gépek javítására

Electrotechnikai Műhelyt

rendeztem be.

A városi villanytelep szolgálatából kilépve, ezen nagyszabású
műhely felállítására azon cél vezérelt, hogy bő tapasztalataim s
szaktudásom révén városunkban egy oly iparágat honosítsak meg,
melyet a nagyközönség eddig nélkülözni volt kénytelen.

A villamos világításnál előforduló zavarokat a leggyorsabban
és legjutányosabban eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok
teljes tisztelettel

Taky Ferencz

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő.

Magánvízvezetékek felszerelését igen jutányos áron
vállalom el.